

Zlatan V r k l j a n

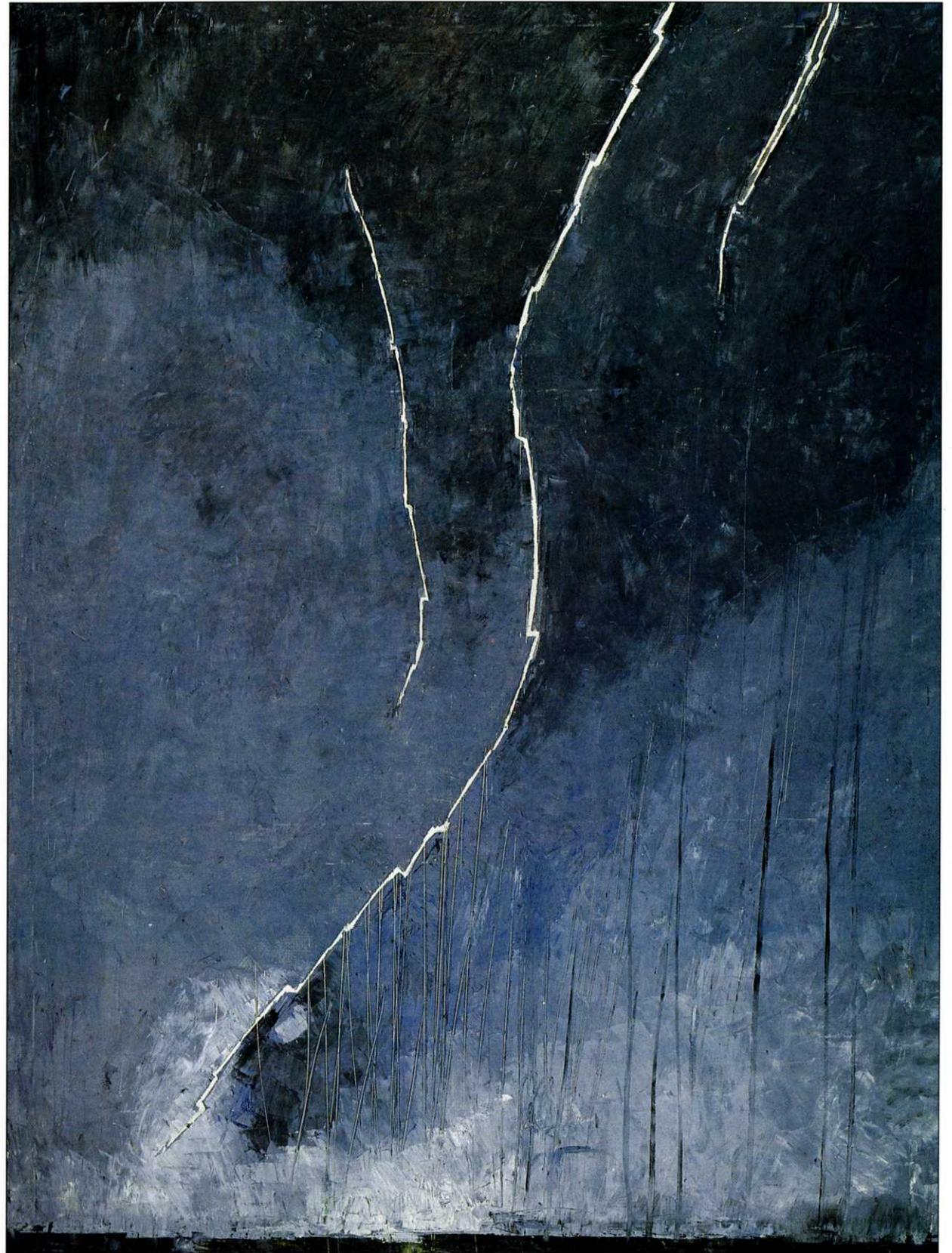
Galerija Kos
Pasaža
Štefanova 5
61000 Ljubljana
061 125 94 97

Vljudno Vas vabimo na razstavo,
ki bo v Ljubljani v Galeriji Kos,
od 10. 10. do 24. 10. 1996

Na naslovni strani:

Grom, 1996, 195 x 145 cm, enkavstika na platnu

Zlatan V r k l j a n

Zlatan V r k l j a n

V r k l j a n

Zlatan Vrkljan je bil rojen leta 1955 v Zagrebu. Diplomiral je na Akademiji likovnih umetnosti v Zagrebu leta 1979. Bil je sodelavec Mojstrske delavnice Akademije znanosti in umetnosti. Od leta 1987 do leta 1994 je bil docent na Akademiji likovnih umetnosti v Zagrebu.

Leta 1993 je Zlatan Vrkljan z enkavstiko na platno naslikal nekaj "elementarnih krajin", ki so dale slutiti novo dojemanje čutnega zaznavanja v ustvarjalnosti tega slikarja. Izostrenost čutov je tu že na vrhuncu. Osvobojen vsakrnega bremena, osebne ali zgodovinske umetniške dediščine se je umetnik povsem prepustil spontanosti doživetja in izraza. Nekaj let pozneje, leta 1996, se je Vrkljan skupaj s slikarjem Vatroslavom Kulišem odpravil v južnorvško pokrajino.

Kaj naj bi danes pomenilo, obiskati divjo naravo, hoditi po deželi kot Van Gogh ter dolgo in potrežljivo stati "pred motivom", če ne poskus, da se znova doseže neposreden, zaupen in od vseh konvencij osvobojen pogled na stvari?

Že dolgo se ni noben hrvaški slikar s takim navdušenjem in intenzivnostjo opredelil za vpogled v stvarno pokrajino kot Zlatan Vrkljan. Njegovo doživljanje krajine je močno, polno strasti. To niso več odtenki in trepetanja, ki so nas osvojila v "elementarnih krajinah", vizualno izražena petit sensation; Vrkljan ne raziskuje le svetlobnih učinkov in razkošja barv, temveč si prizadeva izraziti neizmerno moč pokrajine, "ukrotiti mogočnost" narave, da bi nam nazadnje odkril, koliko nam ima stvarnost še vedno povedati.

Tem namenom ustreza tudi Vrkljanov slikarski izraz; ta izhaja tako iz neposrednega stika z motivom kot iz hofmannsteinovske vere v "moč duha, da modelira naravo".

Zaključimo torej: Vrkljanovo utiranje poti v pokrajini je pustolovščina ne po zemljevidni, temveč po slikarski plati sveta.

Čeprav stoji pred konkretnim motivom, je Vrkljan, kot se zdi, pravzaprav slikar prvin: vode, ognja, zemlje in zraka. V tej zemeljsko-nebeški hierogamiji umetnik beleži predvsem notranje odseve opažanja; kot da si prizadeva za emotivne in duhovne razsvetlitve in prečiščenje dojemanja.

Motivi vode, ki se pojavljajo tudi v "elementarnih krajinah", nas uvajajo v "druge stvarnosti"; to niso več stoječe vode, ki umirjeno valovijo, to so prelomi in brzice, ki strmoglavljujo v brezna in na katerih trepetajo svinčene sence luči. To ni Zeusov zlati dež, temveč viharna zavesa, pred katero se odigrava drama divje narave sredozemske pokrajine.

Če bogovi, kot bi rekli ezoteriki, pošiljajo angele z vsako kapljo dežja, so Vrkljanove enkavstike upodobitev njihovega kolektivnega padca.

Čeprav vodni motivi vsakemu slikarju ponujajo neizmerne možnosti, vse oblube pretvorbe brezobličnega v obliko, jih Vrkljan vse bolj poenostavlja: slika trenutne impresije, kot so dezintegracije stvari na vodnih zaslonih, korpuskularno segmentacijo barv (Črno jezero) ali stavljanje sledov dežja v edinstvene plohe. Kot Bachelard tudi Zlatan Vrkljan uživa v variacijah na temo vode (kaj bi ga sicer prignal do tega, da slika nekaj tako "dolgočasnega", kot je dež?). Na svojih vlažnih slikah, kot bi rekel Paul Claudel, virtuozno izvaja poteze s "tekočim godalom na koncertu pene".

Drugi prevladujoči motiv tega cikla je ogenj; ta gori v obliki plamenečih jezikov, se iskri v baklah in svetlika v kresnicah nočnih kresov.

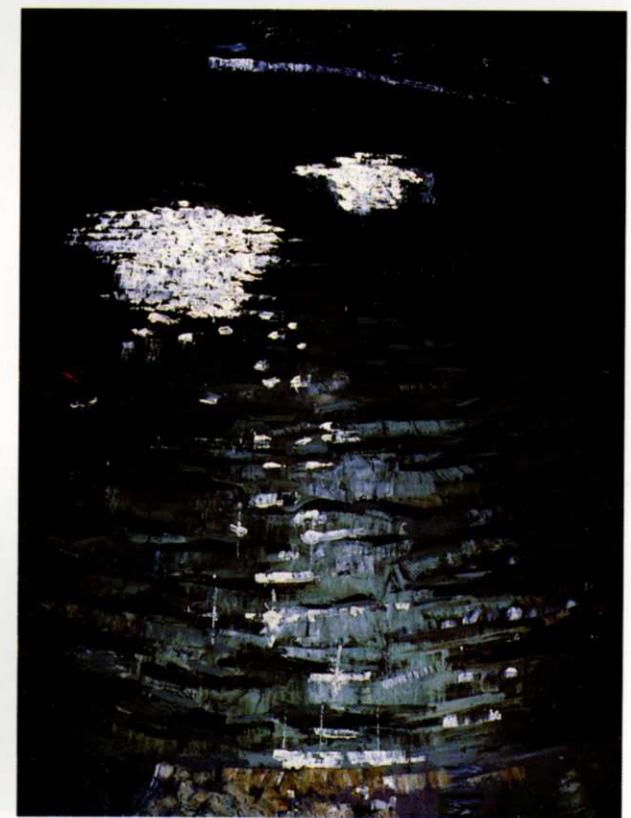
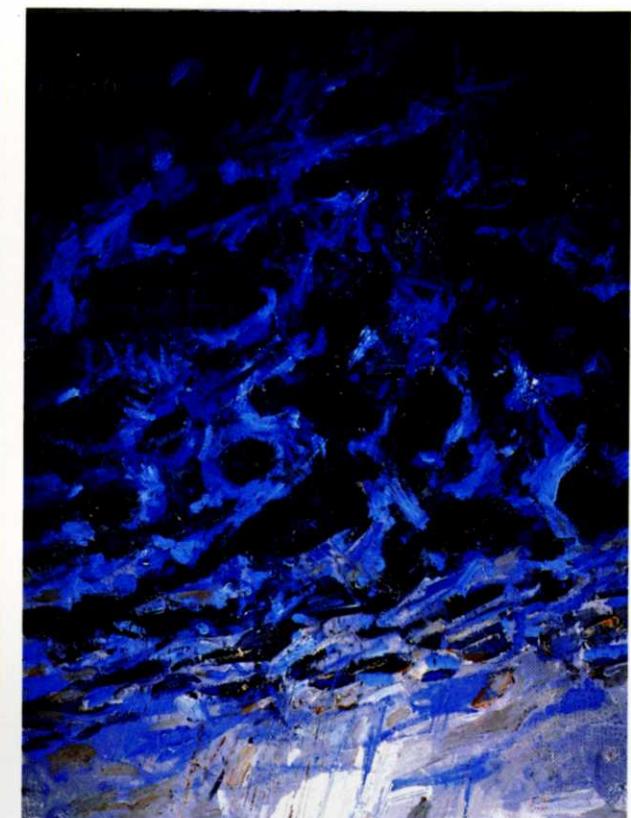
Tudi ta žarišča so del pokrajine hrvaškega juga, katerega izgorevanju smo pogoste in nemočne priče. Če je bila voda Vrkljanu opravičilo za slikanje gibanja navzdol, za sestopanje snovi, je ogenj zanj povod za izražanje vzpenjanja svetlobe v temi. Zato menda tudi vžiga ta vangoghovska "ognjišča duše".

Poleg zemeljskih (Ogenj I, Ogenj II) Vrkljan slika tudi nebesne ognje (Blisk), njihovo zlovešče osvetljevanje deževnega somraka, njihovo bliskovitost, kratkost njihovega trajanja, ki je tako neprimerljiva z njihovo neizmerno močjo.

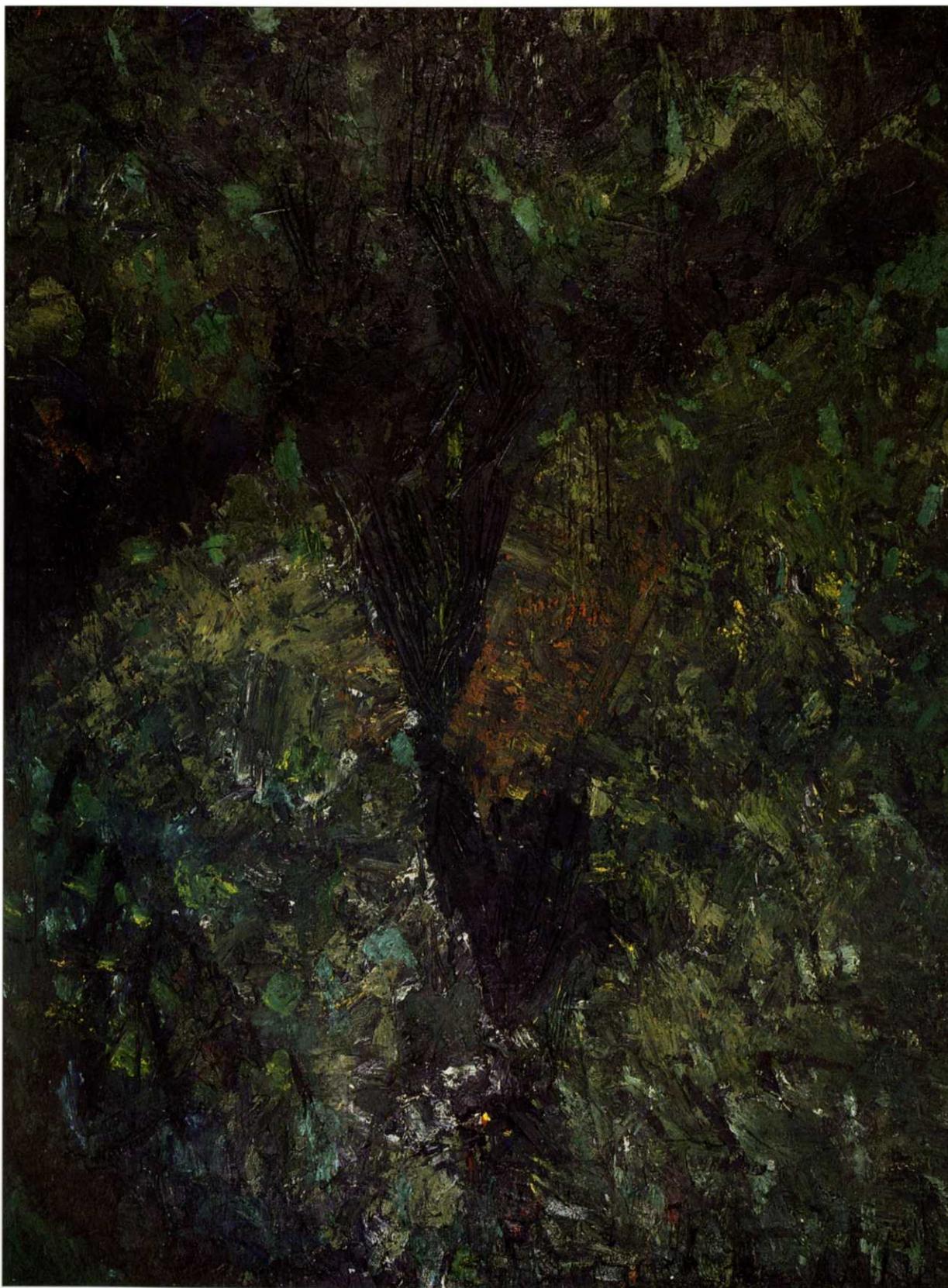
Zdi se, da se v motivih bliskov Vrkljan vrača k prvotnim znakom moči oblikovanja; tudi kadar je svet stvaren, je "grmelo in se bliskalo" (Eksodus, 19; Psalm, 77).

Zaključimo torej: ko Vrkljan slika motiv, ga zaposluje predvsem neposredno doživetje, spontanost impresije, neabstraktne ideje. To so preprosto resnične slike, če se vzburjeno srce, duh ali duša še lahko tako izrazijo (strukturirajo) v umetnosti. In vendar odločitev za to možnost pomeni izkaz odločne ustvarjalne poštenosti. V Grožnjanu, na terasi hiše R. Paladin 5, dne 25. VIII. 1996.

Vladimir Maleković

Pokrajine - elementi, 1993, 4 x 195 x 145 cm, enkavstika na platnu

Kuti, 1996, 195 x 145 cm, enkavstika na platnu

Kiša, 1996, 195 x 145 cm, enkavstika na platnu

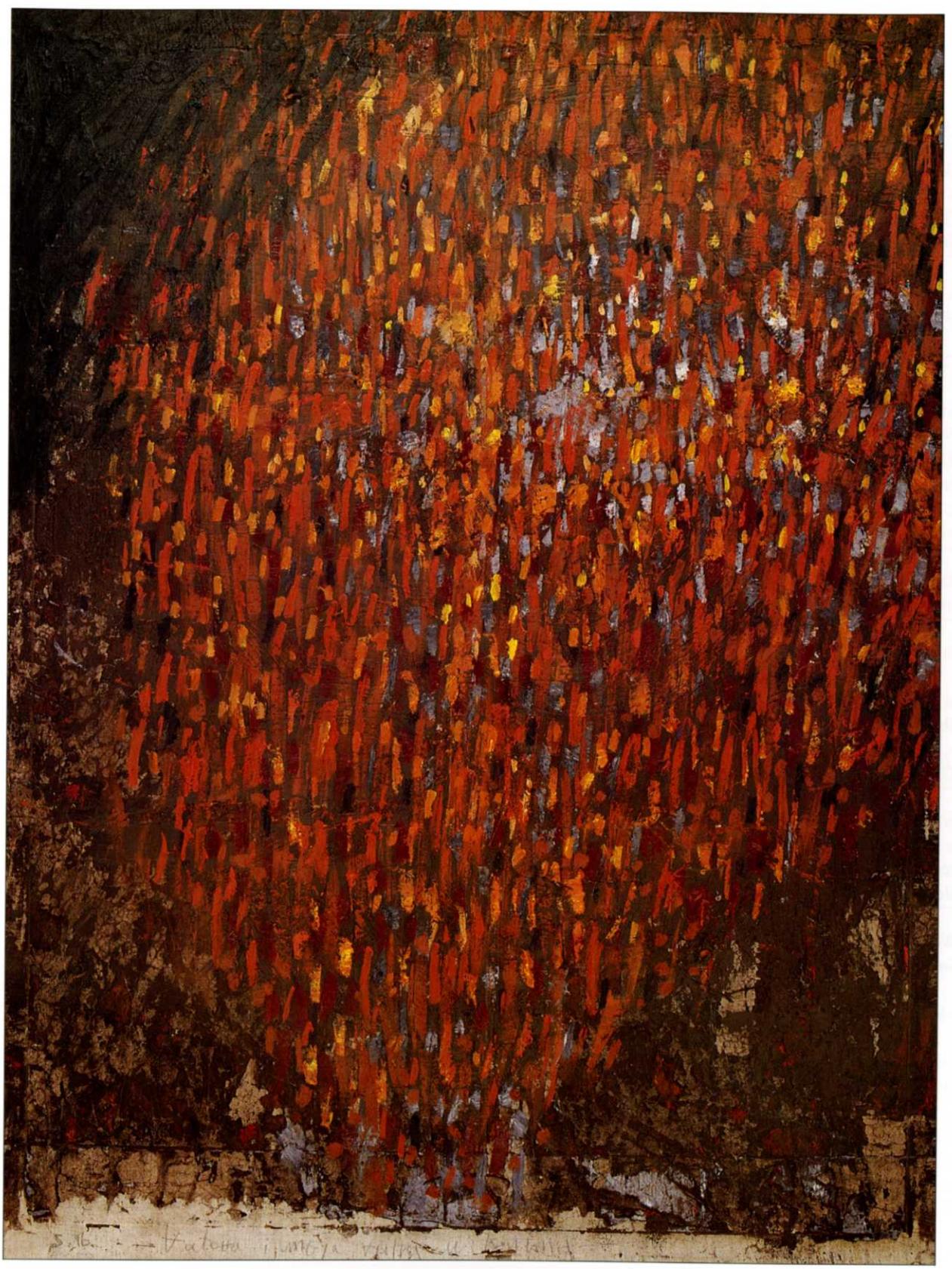
Sombeline, 1996, 195 x 145 cm, enkavstika na platnu

Slikar, 1996, 195 x 145 cm, enkavstika na platnu

Pritisak, 1996, 195 x 145 cm, enkavstika na platnu

Vatra, 1996, 195 x 145 cm, enkavstika na platnu

Samostojne razstave

1978 Zagreb, Galerija Vladimirja Nazorja
Varaždin, Klub Narodnega gledališča Augusta Cesareca
1980 Zagreb, Galerija Študentskega centra
Zagreb, Galerija Schira
Zagreb, Studio galerije Forum
1981 Starigrad, Galerija Politeo (z Ž. Lapuhom)
1983 Zagreb, Galerija INA
1984 Zagreb, Studio galerije Karas - HDLU 1985 Ljubljana, Galerija DSLU
Velika Gorica, Galerija Galženica
Varaždin, Razstavni salon Galerije slik
1986 Zagreb, Razstavni salon Mladost Dubrovnik, Galerija Sezam
1987 Zagreb, Muzej za umetnost in obrt
1988 Slavonski Brod, Cafe galerija "Port Arthur"
Karlovac, Zorin dom
Zagreb, Galerija Buljat
1989 Trst, "Geofiguracija" Cassa Veneta (z D. Jurićem in K. Grdićem)
Split, Galerija Fotokluba
1990 Zagreb, Moderna galerija
Umag, Galerija Dante
1991 Pariz, Galerija Turbulences
Varaždin, Ars Alchemica
Garestiensi
Dubrovnik, Galerija Sebastian
1992 Stayer, Galerija Polhamer (s P. Bogdanićem)
Poreč, Galerija Narodnega vseučilišča
1993 Zagreb, Galerija Arteria
Požega, Galerija Hajdarović
1994 Pulj, Galerija Vincent iz Kastve
1996 Zagreb, Galerija Arteria
Galerija Božidar Jakac, Kostanjevica na Krki

Izbor kolektivnih razstav

1976 Bjelovar, Srečanje v rodnom kraju
Kumrovec, Srečanje ALU SFRJ
Varaždin, 1. varaždinski salon mladih
1977 Reka, 9. bienale mladih
Zagreb, 9. salon mladih
1978 Zagreb, 13. zagrebški salon
Zagreb, 10. salon mladih
Zagreb, 11. salon mladih
Zagreb, Razstava mladih
DARS
Varaždin, 2. varaždinski salon mladih
1980 Ljubljana, Listi
Zagreb, 12. salon mladih
1981 Zagreb, 15. zagrebški salon
Beograd, 70-a leta v Hrvatski
Sarajevo, 70-a leta v Hrvatski
Ljubljana, 70-a leta v Hrvatski
1982 Zagreb, Galerija Forum,
Razstava mladih
Split, 2. bienale mladega foruma
Zagreb, 14. salon mladih
1983 Mainz, Mlado hrvaško slikarstvo
Zagreb, 14. salon mladih
1984 Sarajevo, Sodobna jugoslovanska likovna umetnost
1995 Dubrovnik, Sodobna jugoslovanska umetnost
Zagreb, Galerija Voćarska, Slikarji blage ironije
Zagreb, 17. zagrebški salon Oslo, Razstava skupine avtorjev
Reykjavik, Razstava skupine avtorjev
Zagreb, 16. salon mladih
1985 Sarajevo, Pogled v osemdeseta Zagreb, Slike - skulptura - prostor
Split, Niti mita
Poreč, Spomin in sodobnost
Reka, 13. bienale mladih
Zagreb, 17. salon mladih

Nagrade

1978 Ivanjica, Nagrada likovne kolonije
Zagreb, Nagrada na razstavi ALU
1979 Zagreb, 9. salon mladih, Nagrada za slikarstvo
1981 Zagreb, Nagrada "Sedem sekretarjev Skoja"
1987 Beograd, Knjižni sejem, Galerija "Politeo"
Posebna nagrada za bibliografsko izdajo mape "Catalepton"
1988 Zagreb, 20. zagrebški salon Zadar, Plavi salon, Novi eklekticizem
Zadar, Plavi salon, Bestiarij mogočega
Sarajevo, Osemdeseta leta v Hrvatski
1982 Zagreb, Moderna galerija, Dvajset let nagrade "Josipa Račića"
Seul, The National Museum of Contemporary Art Korea, Sodobno slikarstvo v Jugoslaviji 1970-1990
1993 Zagreb, Moderna galerija, Sodobna hrvaška umetnost
1995 Sartirana, Vidiki sodobne hrvaške umetnosti
1996 Ljubljana, Mestna galerija, 13+13

Seznam del Zlatana Vrkljana

1. Pokrajine - elementi, 1993, enkavstika na platnu, 4 x 195 x 145cm
2. Ognji, 1996, enkavstika na platnu, 190 x 170 cm
3. Ogenj, 1996, enkavstika na platnu, 195 x 145 cm
4. Dež I, 1996, enkavstika na platnu, 195 x 145 cm
5. Dež II, enkavstika na platnu, 195 x 145 cm
6. Pritisk, enkavstika na platnu, 195 x 145 cm
7. Grom, enkavstika na platnu, 195 x 145 cm
8. Sombeline, enkavstika na platnu, 195 x 145 cm
9. Pokrajina, enkavstika na platnu, 195 x 145 cm
10. Ogenj II, enkavstika na platnu, 195 x 145 cm
11. Nočni dež, enkavstika na platnu, 195 x 145 cm
12. Slikar, enkavstika na platnu, 195 x 145 cm

Izdala in založila Galerija Božidar Jakac
Zanjo Bojan Božič
Besedilo Vladimir Maleković
Prevod Amidas, d.o.o.
Fotografija Luka Mjeda, Vatroslav Kuliš (portret)
Oblikovanje Miljenko Licul, Studio Zodiak
Tehnična ureditev Matjaž Jamnik, Studio Zodiak
Realizacija Andrej Jenko, Studio Zodiak
Tisk MedjaPrint, 1996